

rigtigt ligeoverfor kontraktmæssige Forpligtelser; Aftegt, Forpagtningsafgift o. s. v. kan man komme bort fra engang i Tiden, fra den ene Generation til den anden, om kortere eller længere Tid, og man vil faa i disse Forhold kunne faae indført det Nye. Men derimod have vi Forpligtelser overfor Staten f. Ex. Tiende, som udmaales efter Lønne, Skjæppe og Fjerdingsaar. Det vil man aldrig komme bort fra. Det vilde være ønskeligt, om vi samtidig med dette kunde f. Ex. faae Tiennden afløst. Det er beklageligt, at vi ikke ere naaede faa langt, og det er en bekendt Sag, at de fleste civiliserede Stater i Europa ere komne bort fra Tiennden ved at afløse den paa forskjellig Maade; men saavidt ere vi desto mere ikke naaede her. Der er ogsaa andre Ydelser. (En Stemme: Landgilbe). Ja, jeg er ikke blind for, at ogsaa ved andre Refusioner er Overgangen vanskelig. Men ogsaa saadanne Ydelser kunne jo afløses ved Kapital. (En Stemme: Lad os faae det først). Intet skalde glæde mig mere, end om vi fik det først; jeg skal gjerne gaa med dertil. Hartkornsmaalet staar vel ikke i Forbindelse med dette Forslag; men jeg tror dog, det er paa sit Sted nu at omtale, at det vilde være heldigt overfor Beregningen af Hartkornsskatter, om vi ogsaa paa dette Omraade fik en Lideling, saaledes at Lønden blev delt i f. Ex. i 10 Skjæpper og disse igjen i 10 Album, saaledes at, medens man nu har Lønden delt i 96 Dele, der blev delt i 100 Dele. Min Betragtning er altsaa den, at selv om der er mange Vanskeligheder, Besværigheder og Bryderier for Befolkningen, kan jeg dog ikke se rettere, end at vi om kortere eller længere Tid vilde komme til at erkjende, at det er rigtigt at gaa over til det nye System. Der er sagt, at det egentlig kun er de Industridrivende og Handlende; men jeg paastaar, at det er hele den almindelige Befolkning eller Forbrugerne, som nærmest kommer til at betale Forskjellen mellem det Gamle og det Nye. Man har sagt: Det er blot Videnskaben, der vil have godt deraf. Men mine Herrer, hvorfor have vi Videnskaben? Er det ikke, for at den skal lyse ned til os? Vi belønne vel ikke Videnskaben, for at nogle enkelte Mænd skulle leve deraf, men vi give de store Beløb til videnskabelige Formaal, for at Staten skal høste Fordel og Nytte deraf. Det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 3die Valgkreds har ikke Ret, naar han siger, at de store Stater i Europa ikke have indført det, og at de skulle gaa forud, og at vi saa skulle følge med; thi Tybskland og Franckrig har allerede gjort det. I det øvrige Europa er Systemet tilladt undtagen i Rusland. Det er desuden mange Steder tilladt ved Lov at benytte det System. (Indsigelse). Ja, der nu min Opfattelse, men jeg tror ikke, at det ærede Medlem har tænkt Systemet igjennem. Der er stor Fordel ved at tillade ved Lov, at Folk maa bruge det overfor hverandre. Det

ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 3die Valgkreds (S. Madsen) har allerede fremhævet de Grunde, som tale derimod, og han sagde, at det ikke var rigtigt at indføre dette System blot af Hensyn til Videnskaben. Jeg mener, at Videnskaben skal lyse for os, og jeg er tilbøjelig til at tro, at Befolkningen vil sætte sig ind i det nye System, naar den ser, at den kan høste Nytte og Fordel deraf. Jeg tror, at selv Landbostanden, skjøndt den er konservativ, mere og mere har ladet sig belære af Videnskaben, f. Ex. overfor Agerbruget, og tillader mig at troe, at jeg har den største Del af Danmarks Landbefolkning med mig, naar jeg siger, at den ogsaa vil høste Godt af Videnskaben; men naar Videnskaben udvirker, at vi faae Lov til at bruge det metriste System, saa tvivler jeg paa, at den store Landbefolkning har noget Begreb om, hvad Videnskaben dermed har udvirket for den. Dette er min Opfattelse. Men uagtet jeg saaledes, som Enhver kan forstaa, er en Ven af Principet i og for sig, saa tror jeg dog, at det vil være betænkeligt at indføre det paa saa kort en Tid, som er foreslaaet af det andet Thing ved dette Lovforslag; men det er jo et Spørgsmaal, som man siden kan tage under Overvejelse. — Et stemme imod Overgangen til anden Behandling, saaledes som det ærede Medlem for Ringkjøbing Amt agter at gjøre, opfatter jeg som et stort Misgreb, navnlig saa længe som vi endnu ikke kjende dette Things Anskuelse, og den er endnu ikke kommen tilstrækkeligt klart frem. Derfor man engang kommer til Erkjendelse af, at det i og for sig vil være rigtigt og fordelagtigt at indføre dette System, saa tror jeg ogsaa, at Staten maa være forpligtet til at hjælpe ved Overgangen, nemlig ved Anskaffelsen af Maal- og Veieapparater. Det forekommer mig, at Staten burde komme til Hjælp ved at ombytte de gamle Redskaber med de nye, som paataales indførte. — Der er dernæst et andet Spørgsmaal, nemlig en Bestemmelse i Lovforslagets § 6, som jeg skal tillade mig at omtale, da det staar noget tvivlsomt for mig, om det er rigtigt at overlade til Regjeringen ene og alene at bestemme Størrelsen af og Betalingen for de Maale- og Veie-redskaber, som skulle indføres efter Lovforslaget. Det forekommer mig, at Repræsentationen bør have Indflydelse paa at bestemme, saavel hvilken Betaling der skal gives for disse Apparater, som hvilken Størrelse de skulle have. Uagtet jeg derfor, som sagt, er en Ven af selve Principet, og uagtet jeg tror, at den Tid ikke er fjern, da man vil komme til at indse, at det er rigtigt at indføre dette System, saa er det dog ikke min Hensigt dermed at ville sige, at vi strax hovedfulds skulle gaa ind paa det. Jeg tror, at det vilde være meget betænkeligt, om vi f. Ex. vilde gennemføre det i denne Samling, hvad jeg heller ikke antager, at vi kunne, thi jeg tror, at det overfor Befolkningen vilde være noget betænkeligt strax